

СТАНОВИЩЕ

от **проф. д-р ик-н Христо Маринов Иванов** ВСУ „Черноризец Храбър” на дисертационния труд на Кшищов Чирка PhD

на тема **„Специфика на мениджмънта на човешкия капитал при лица с увреждания в Полша – перспектива на предприятията на свободния трудов пазар”,**

представен за придобиване на **научна степен „доктор на науките”**
научно направление 3. 7 „Администрация и управление в икономиката”

докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

1. Оценка на резултатите и приносите на кандидата

След обстойно запознаване с дисертационният труд Кшищов Чирка PhD на тема „Специфика на мениджмънта на човешкия капитал при лица с увреждания в Полша – перспектива на предприятията на свободния трудов пазар”, оценката ми е положителна. Констатирах, че логистичните модели като инструменти подпомагащи процесите за вземане на решение относно оползотворяването на човешкия капитал при лица с увреждания **обогатяват съществено научните знания.**

Въведеното от дисертанта условие „*Sine qua non*” за придобиване на ефективност при разрешаването на проблемите на ниската ефективност на използване на човешкия капитал при лицата с увреждания на свободния трудов пазар, е прецизното насочено към причините за тяхното възникване.

Важно обогатяване за науката е приложената от дисертанта логистична регресия с цел определянето на вероятностите. А именно:

- Посочена е степента на готовност за приемане на работа на лица с увреждания в търговските дружества на свободния трудов пазар;
- Като приложение на научните му постижения в практиката приемаме посочените условия за работа и използване на човешкия капитал на лицата с увреждания през призмата на функциониращата система за ръководство на хора в търговските дружества;
- Апробирал е модел за степента на готовност да се започне работа на свободния трудов пазар при лицата с увреждания. Това е модела за логистичната регресия.

Най-важните заключения до които достига Кшищов Чирка PhD, са следните:

- Проведената в дисертационният труд екстраполация доказва, че степента на готовност на търговските предприятия за приемане на работа на лица с увреждания е решаващ фактор при използването на човешкия капитал на свободния трудов пазар. **Детерминантите на определящи размера на пазара са фактори от вътрешен и външен произход.**
- За обогатяване на знанието можем да приемем и използването на конкретно предложени програми в средствата за масово осведомяване с национален обхват. Целесъобразно е да се приложи метода за изграждане на готовност при приемането на работа на лица с увреждания чрез т. нар. „продуктово позициониране“.
- Установихме, че решаващ фактор за готовността на предприятията за използване на човешкия капитал при лицата с увреждания трябва да бъде разглеждано отношението на тези лица към предложенията от трудовия пазар.
- Като обогатяване на съществуващите знания в практиката може да възприемем и препоръката на дисертанта към свободния

трудов пазар, а именно предлаганата от него централна платформа за приемане на работа на лица с увреждания.

2. Критични оценки, забележки и препоръки

Първата бележка е, че съществува известна диспропорция между представените в дисертацията по страници глави. Страниците е препоръчително да бъдат приблизително равни на брой в отделните глави.

Следващата критична бележка е особено важна, а тя е, че е посочена формула на стр. 13 от Автореферата, която е не добре обоснована. Вземайки предвид факта, че въпросите в анкетата се отнасят до качества, както и отговорите, е много комплицирано качествените измерения да се превръщат в количествени. А от там и необходимата численост на пробата да се определя в пропорцията.

Препоръчам на дисертанта последната или последните глави да завършат вместо с изводи, да завършват с практически препоръки, добри практики или практически насоки.

В по-нататъшните си разработки да използва по-обширно базата данни, като ги сподели и с други изследователи. Това се отнася преди всичко до количествените данни. Тук трябва да се помисли и за корелация на отговорите на анкетираните. Чрез нея по-пълно ще се възприеме представеният ни анализ;

В бъдещите си научни трудове да направи по-смели, авангардни изводи и практически препоръки за промени в законодателството отнасящо се до лицата с увреждания търсещи работа на свободния трудов пазар.

3. Заключение

В заключение считам, че качествата на кандидата за „доктор на науките” Кшищов Чирка PhD и описаните по-горе научни и приложни

приноси, ми дават основание да направя предложение, ДАВАМ ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА на кандидата за придобиване научната степен „доктор на науките” и ПРЕДЛАГАМ избора му по **научно направление 3.7 „Администрация и управление в икономиката”**. Той, чрез своя труд ме убеди, че е придобил необходимите знания и опит самостоятелно да формулира, изследва, оценява и анализира научни и научно-приложни проблеми и да предлага обосновани решения. На основание конкретните хармонизирани понятия от Ръководството от Фраскати, задължителни в Европейският съюз, съгласно Регламент (ЕС) № 995/2012 на Европейската комисия, изискванията на чл. 6 ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и чл. 27 от Правилник за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, представеният ми за рецензия дисертационен труд с автор Кшищов Чирка PhD констатирам, че представлява задълбочено и самостоятелно научно изследване с научно-приложни резултати и отговаря на изискванията за придобиване на научна степен “доктор на науките”.

Дата: 15.09.2016 г.

ДАЛ СТАНОВИЩЕ.....

проф. д. ик. н. Христо Иванов